

DON MIGUEL RUIZ

DON JOSE RUIZ

*De vijf
inzichten*

**Kern van de
Tolteekse wijsheid**

Tweede druk

AnkhHermes

De Tolteken

Duizenden jaren geleden stonden de Tolteken in het hele zuiden van Mexico bekend als ‘wijze, geleerde vrouwen en mannen’. Antropologen spreken over de Tolteken als een volk of ras, maar eigenlijk waren de Tolteken wetenschappers en kunstenaars die een samenleving hadden gevormd om de spirituele kennis en praktijken van de oude wijzen te onderzoeken en te behouden. Ze kwamen als leermeesters (*naguals*) en studenten bijeen in Teotihuacan, de oude piramidestad buiten Mexico-stad die bekendstaat als de plaats waar ‘de mens God wordt’.

Door de eeuwen heen waren de *naguals* gedwongen de overgeërfde voorvaderlijke wijsheid te verbergen en heimelijk in stand te houden. De verovering door de Europeanen en het toenemende misbruik van persoonlijke macht door enkele leerlingen maakte het noodzakelijk de kennis af te schermen van hen

die niet bereid waren die kennis wijs te gebruiken of die haar zelfs bewust en opzettelijk ten bate van persoonlijk gewin zouden kunnen misbruiken.

Maar gelukkig werd de esoterische Tolteekse wijsheid bewaard en generaties lang door verschillende geslachten *naguals* doorgegeven. Hoewel ze honderden jaren in geheimzinnigheid waren gehuld, hadden oude profetieën al een tijdperk aangekondigd waarin de wijsheid weer aan het volk zou moeten worden teruggegeven.

Don Miguel Ruiz, een *nagual* van het Eagle Knight-geslacht, voelt zich nu geroepen om ons deelgenoot te maken van de krachtige leringen van de Tolteken.

De kennis van de Tolteken komt voort uit een en dezelfde, wezenlijke, waarheid als die waarop alle heilige esoterische tradities gebaseerd zijn. Hoewel ze geen religie is, geeft ze alle geestelijke leraren die de aarde heeft gekend de eer die hun toekomt. Al is het spirituele er dus wel degelijk in vervat, toch kan men de Tolteekse wijsheid het beste omschrijven als een wijze van leven die opvalt door de directe toegankelijkheid tot geluk en liefde.

Inleiding

Door Don Miguel Ruiz

Het boek *De vier inzichten* verscheen in 2000 in Nederlandse vertaling. De vier inzichten hebben de potentie je leven te transformeren door vele beperkende en via vroege conditioneringen jezelf opgelegde regels te doorbreken, regels die je niet alleen jezelf hebt opgelegd, maar die je impliciet ook aan anderen oplegt, ja zelfs aan het leven zelf.

Als je er voor het eerst mee kennis hebt gemaakt, beginnen ze al dadelijk hun magische werking op je uit te oefenen. Je hebt het gevoel dat je elk woord uit het boek al kent. Je voelt het, maar je hebt het nog nooit onder woorden gebracht. Als je het boek voor de eerste maal hebt gelezen, daagt het alles uit wat je tot nu toe hebt geloofd en voert je tot de grenzen van je begripsvermogen. Je doorbreekt vele beperkende regels en als je nog maar net bekomen bent van alle uitdagingen, zie je alweer nieuwe. Als je het

boek dan voor de tweede keer hebt gelezen, voelt het alsof je een geheel ander boek hebt gelezen omdat de grenzen van je begripsvermogen dan al zijn opgerekt. Het leidt je dan opnieuw tot een dieper bewustzijn van jezelf, tot je de grens van dat bewustzijn voor dat moment hebt bereikt. En als je het boek dan nog voor een derde maal leest, is het alsof je wéér een ander boek leest.

Ze lijken wel magie en dat zijn ze ook, want de inzichten helpen je geleidelijk aan je authentieke zelf te herontdekken. Met een beetje oefening leiden deze vier eenvoudige inzichten je tot wie je werkelijk bent – niet wat je pretendeert te zijn en dat is precies wat je eigenlijk wilt: te zijn wie je ten diepste bent.

De basisprincipes in *De vier inzichten* spreken tot het hart van alle mensen – van jong tot oud. Ze appelleren aan mensen uit verschillende culturen over de hele wereld – mensen die verschillende talen spreken, mensen die in hun religieuze en filosofische overtuigingen enorm met elkaar verschillen. Ze zijn op diverse soorten scholen onderricht – van basis-scholen tot middelbare scholen en aan universiteiten. De uitgangspunten van *De vier inzichten* bereiken iedereen omdat ze gewoon getuigen van gezond verstand.

Nu is het tijd voor een volgend geschenk: het vijfde inzicht. Dat vijfde inzicht had ik niet opgenomen in *De vier inzichten* omdat de eerste vier inzichten naar mijn mening voor dat moment al voldoende

uitdaging waren. Het vijfde inzicht wordt natuurlijk ook met woorden overgedragen, maar de betekenis en intentie ervan stijgen ver boven die woorden uit. Het vijfde inzicht is een ultiem inzicht dat je ertoe zal brengen je hele werkelijkheid te zien met de ogen van waarheid, waarheid zonder woorden. Het resultaat van de beoefening van het vijfde inzicht is de complete aanvaarding van jezelf gewoon zoals je bent en ook anderen te accepteren gewoon zoals ze zijn. Als je daarin slaagt, zal eeuwig geluk je beloning zijn.

Vele jaren geleden begon ik een paar van de concepten in dit boek te onderrichten aan mijn leerlingen, maar op een gegeven moment ben ik daarmee gestopt omdat niemand leek te snappen wat ik probeerde te zeggen. Hoewel ik het vijfde inzicht met mijn leerlingen had gedeeld, ontdekte ik dat niemand er in feite klaar voor was de leringen die aan dit inzicht ten grondslag liggen te begrijpen. Jaren later begon mijn zoon Don Jose dezelfde leringen met een groep studenten te delen en hij slaagde waar ik had gefaald. Misschien was de reden dat hij wél succes had het feit dat hij in het delen van die boodschap volledig vertrouwde. Zijn aanwezigheid alleen al sprak de waarheid en stelde de overtuigingen van de mensen die zijn cursussen bijwoonden aan de kaak. Daarmee heeft hij het leven van hen ingrijpend ten positieve beïnvloed.

Don Jose Ruiz is sinds hij een kind was en leerde spreken mijn leerling geweest. In dit boek heb ik

de eer mijn zoon te introduceren en de essentie te presenteren van de cursussen die we gedurende een periode van zeven jaar samen hebben gegeven.

Om de boodschap zo persoonlijk mogelijk te houden hebben we bij het schrijven van dit boek voor dezelfde eerste-persoon-stijl gekozen als in de andere. We spreken de lezer toe met één stem en met één hart.

1

Symbolen en afspraken

De menselijke kunst

Tijdens alle jaren waarin we opgroeien, maken we talloze afspraken met onszelf, de samenleving en iedereen om ons heen. Maar de belangrijkste afspraken zijn die welke we met onszelf maken op grond van de symbolen die we hebben geleerd. Die symbolen vertellen ons wat we over onszelf geloven – ze vertellen ons wat we zijn en wat we niet zijn, wat mogelijk is en wat niet. De stem van kennis vertelt ons alles wat we weten, maar wie vertelt ons of wat we weten de waarheid is?

Als we naar de basisschool en daarna naar de middelbare school gaan en vervolgens nog een hogere opleiding volgen, verwerven we een heleboel kennis, maar wát weten we dan eigenlijk? Hebben we ons de waarheid eigen gemaakt? Nee, we beheersen een taal, een symboliek, en die symboliek is alleen maar in die zin de waarheid omdat we dat met elkaar heb-

ben afgesproken. Die ‘symbolentaal’ is niet echt de waarheid, maar geldt alleen maar als zodanig omdat we dat met elkaar *zijn overeengekomen*. Waar ter wereld we ook geboren worden en welke taal we ook leren spreken – we merken dat vrijwel alles wat we weten gebaseerd is op afspraken, beginnend met de symbolen die we leren. Als we in Engeland worden geboren, leren we Engelse symbolen, als we in China worden geboren Chinese. Maar of we nu Engels, Chinees, Spaans, Duits, Nederlands, Russisch of welke andere taal dan ook leren, die symbolen hebben alleen maar waarde omdat wij er een waarde aan hebben toegekend en de betekenis ervan met elkaar zijn overeengekomen. Als we er niet mee instemmen, zijn de symbolen betekenisloos. Het woord ‘boom’ bijvoorbeeld betekent iets concreets voor mensen die Nederlands spreken, maar die betekenis is geen autonoom gegeven – ze bestaat slechts bij de gratie van het feit dat we dat met elkaar overeengekomen zijn en nu dus geloven dat een boom iets is met takken en bladeren. Zolang we Nederlands spreken, betekent het woord ‘boom’ hetzelfde voor mij als voor jou en op die manier kunnen we elkaar dus begrijpen. Wat ik nu hier dus beweer, kun je begrijpen omdat je bent opgegroeid met dezelfde symboliek en de betekenis van elk woord in je geest geprogrammeerd is. Maar dat wil nog niet zeggen dat we daar helemaal mee instemmen. Ieder van ons geeft elk woord een betekenis en die is niet voor iedereen hetzelfde.

Als we onze aandacht richten op de wijze waarop woorden worden gecreëerd, zullen we ontdekken dat de betekenis die we aan een woord geven geen reële reden heeft. We stellen woorden uit klanken samen – we bedenken ze. Mensen bedenken elk geluid, elke letter, elk grafisch symbool. We horen een geluid als ‘A’ en we zeggen ‘Dat geluid geven we aan met het geschreven symbool “A”.’ We tekenen een symbool dat het geluid aanduidt, combineren in onze geest geluid en symbool en geven het een betekenis. Zo krijgt elk woord in onze geest een betekenis, maar dat is niet omdat dat echt zo – de waarheid – is. We hebben dat alleen maar met onszelf en met ieder ander die dezelfde symboliek heeft geleerd zo afgesproken.

Als we naar een land reizen waar mensen een andere taal spreken, beseffen we plotseling het belang en de kracht en macht van afspraak. Een boom is alleen maar een boom, een zon alleen maar een zon, de aarde alleen maar de aarde als we dat met elkaar zo zijn overeengekomen. Un árbol es sólo un árbol, el sol es sólo el sol, la tierra es sólo la tierra si estamos de acuerdo. Ein Baum ist nur ein Baum, die Sonne ist nur die Sonne, die Erde ist nur die Erde, wenn wir uns darauf geeinigt haben. A tree is only a tree, the sun only the sun, the earth only the earth if we agree. Deze symbolen hebben in Frankrijk, Rusland, Turkije, Zweden of waar dan ook waar men iets anders is overeengekomen ter aanduiding van deze begrippen geen betekenis.

Als we Nederlands hebben leren spreken en dan ooit in China komen, verstaan we geen woord van wat men daar zegt, noch begrijpen we de geschreven taal. We kunnen er geen wijs uit worden omdat we een andere symboliek hebben geleerd. Bovendien zijn veel dingen in dat land ons vreemd – het lijkt wel alsof we plotseling in een andere wereld terecht zijn gekomen. Als we hun plaatsen van religieuze verering en samenkomst bezoeken, worden we geconfronteerd met een compleet andere manier van geloofsbeleving – hun rituelen en hun mythologie zijn totaal verschillend van die welke wij hebben geleerd. Een van de manieren om te proberen hun cultuur te begrijpen is het leren van hun symbolen, dus van hun taal, maar het leren van een andere manier van zijn, een andere religie of filosofie, kan strijdig blijken te zijn met wat we eerder hebben geleerd. Nieuwe overtuigingen botsen met de oude vertrouwde en dat leidt al gauw tot twijfel: ‘Wat is juist en wat is onjuist? Is het waar wat ik vroeger heb geleerd? Of is het waar wat ik nu aan het leren ben? Wat is de waarheid?’

De waarheid is dat al onze kennis voor de volle honderd procent niets meer is dan symboliek of woorden die we uitvinden als gevolg van de noodzaak uiting te geven aan wat we zien en de uitingen van anderen te begrijpen. Elk woord in onze geest en op deze pagina is louter en alleen een symbool, maar toch heeft elk woord de macht ons vertrouwen te wekken omdat we zonder ook maar een spoortje van twij-

fel geloven in de betekenis ervan. Mensen construeren een heel geloofssysteem op basis van symbolen – een heel ‘gebouw’ van kennis. Vervolgens gebruiken we alles wat we weten – wat dus niets meer is dan een symboliek – om te rechtvaardigen wat we geloven. En dan proberen we eerst aan onszelf en vervolgens aan iedereen om ons heen uit te leggen hoe we onszelf zien en hoe we tegen het hele universum aankijken.

Als we ons hiervan bewust zijn, is het niet moeilijk te begrijpen dat alle verschillende mythologieën, religies en filosofieën over de hele wereld – alle verschillende geloven en denkwijzen – niet meer dan overeenkomsten met onszelf en andere mensen zijn. Ze zijn onze schepping, maar zijn ze ook waar? Alles wat bestaat is waar – de aarde is waar, de sterren zijn waar, het hele universum is altijd waar geweest. Maar de symbolen die we gebruiken om vorm te geven aan wat we weten zijn alleen maar waar omdat wij zeggen dat ze waar zijn.

Er is een prachtig verhaal in de Bijbel dat de relatie tussen God en de mensen illustreert. In dat verhaal wandelen God en Adam samen over de wereld en God vraagt Adam hoe hij alles wil noemen. En zo geeft Adam een naam aan alles wat hij ziet. ‘Laten we dit een *boom* noemen, en dit een *vogel*, en dit een *bloem* ...’ En God stemt met de suggesties van Adam in. Het Genesis-verhaal gaat over de schepping van symbolen, de creatie van een hele taal die op basis van onderlinge overeenstemming werkt.